

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1924. március 21.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedűs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ÁRA:
800
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság. Debreczen.
Az előfizetési ára: havonta 12000 korona, külföldre 24000 korona.
XXII. évf. 68. szám.

A város lakáspolitikája

Az osztály elleni izgatásnak csak az offenzív formáját bünteti a törvény, ellenben a defenzív formáját még akkor sem, ha az a létfeszélyeztetési valamely osztályának. Önkéntelenül is ez a hiányosság jut eszembe, amikor a hétfői városi közgyűlésen történekről gondolkodom. Mégis csak megdöbbentő, mennyire megvédte az a háztulajdonosok a saját érdekeiket, amikor mint törvényhatósági bizottsági tagok ültek össze, mit sem törődve a lakosság túlnyomó többségét kitevő lakókkal.

Kövekeztetés makkassággal utasították el a miniszter ajánlását, éppen úgy mint az előző években, azzal a különbséggel, hogy most már tudomásul veszik, ha a miniszter építet, de ők egy fillért sem hajlandók adni a város vagyonából a végtelen nyomorúság enyhítésére. Rádegy osztály-önzésükben nem látják az odukban lakó munkásokat; nem látják az egyszerű-konyhás lakásokban összezsúfolt két-három családból álló orszagtanyák, nem érzik azt a miazmás, bak tériumokkal telt levegőt, amely az ilyen lakásokból árad, nem látják azt a nemzetrontó veszedelmet, amely megakadályozza az új párok egybekelését a magyar faj szaporodását.

Nyíregyháza, Miskolc, Mátészalka és más városok lakossága két kézzel kap az állami segítő kéz után s a legnagyobb áldozatkészséggel siet enyhíteni a lakásnyomorúság áldozatainak a sorsát, míg Debreczen, az ország legvagyonosabb városa, elzárkózik az elől, hogy azt a végtelen keserűséget, amelyet a lakásmiézia jelent a lakosság túlnyomó részének, csak szemérmire is enyhítse.

Azután mintha csak a jól végzett munka sikere mámorossá tette volna az urakat, tovább mentek egy lépéssel s megkeresték a kormányt, hogy szabadítsa fel a lakásokat, mert a helyzet a háztulajdonosok számára tarthatatlan.

És nem érezte senki a tisztelt városatyák közül, hogy ezt a határozatot mennyire alátámasztotta volna erkölcsileg az, ha a miniszternek a lakások felszabadításához megadják az előfeltételt azzal, hogy Debreczen város az állami segítségre ráduplázza azzal, hogy legalább ugyanannyi áldozat a lakásépítésre, mint maga az állam.

Nem vonom kétségbe, hogy a háztulajdonosok helyzete is súlyos. Tiszában vagyok vele, hogy a lakbérjövendelmek nincsenek arányban az adózás terheivel, de ha a háztulajdonos bekerül a város képviselőtestületébe, akkor ott nemcsak a saját sérelme szempontjából kell a dolgokat bírálania, hanem a közérdek szempontjából. Már pedig az a határozat, amely a mostani lakásinség mellett az építkezés lehetőségének a megtagadásával a lakások felszabadítását akarja, nem egyéb, mint a legnagyobb

önzés, mert ha bekövetkeznék a szabad lakásforgalom, a munkásosztály és a hivatalnok kar képtelen lenne lakáshoz jutni, mert lakbéré felemésztené egész jövedelmét.

Mostanában nagyon törszetős jelző a társadalmi együttműködés, sűrűn hangoztatják ezt arról a részről is, ahol most Debreczen sorsát intézik. Szükség is van rá. De a társadalmi együttműködésnek nem az a módja, hogy a város egész társadalmának érdekeit képviselő testület rideg osztálypolitikát üzzön s ezzel igazalomba hozzon más társadalmi osztályokat, a társadalmi együttműködés csak akkor lehet valóság, ha a különböző érdekek kölcsönös méltánylásra és kielégítésre találják.

Ha ez a szempont vezetné a közgyűlést, akkor az állam adományának megfelelő áldozatot hozna s így elősegítené a lakásépítő akciót, amely nem csak lakást, de munkalehetőséget is jelent ezer és ezer munkanélküli, családfenntartó munkás számára. Akkor senkisémmé venné rossznéven a lakás-

felszabadításra vonatkozó határozatot. Önök azt mondják, hogy nincs pénze a városnak. Nézzenek csak jól körül uraim: mi mindenre költik a város pénzt s majd rájönnek, hogy hol lehet takarékoskodni. Én ezáltal eltekintek a takarékoskodás lehetősége alapszabályainak megjelölésétől, mert még rámtalálnak fogni, hogy személyeskedem. Azt azonban mégis kimondom, hogy Önöknek, uraim, nincs egy csöpp szociális érzékük. Önök határozatukkal szimbolizálják a tipikus osztályharcot és bizonyítják, hogy csak utáiban vannak a társadalmi megértésnek és együttműködésnek. És az eféle határozatokkal dokumentálják a legpregnansabb módon, hogy elérkezett az ideje a törvényhatósági bizottság felújításának, hogy e bizottság tagjai átadják helyüket olyan férfiaknak, akik háztulajdonos és lakó érdekeit egyformán bírálják s nem a maguk, hanem az egész város egész lakosságának érdekét viselik a lelkükön.

Holló János.

A 12-es bizottság 10 pontos javaslata a kényszerkölcsön alapjairól

Budapesti tudósítónk jelenti: Az egységespárt 12-es bizottsága ma délelőtt 11 óra után Szily Tamás elnöke alatt a képviselőház bizottsági termében folytatott tanácskozásait a belső kölcson kibocsátásának módjairól. A bizottság mai ülésén végleg megállapította azokat az alapokat és módokat, amelyeknek figyelembevételével kívánja a kényszerkölcsön további behatására irányuló intézkedéseket megfogalmazni.

1. A bizottság a már befizetett kölcsönölekre nézve is kíván létezőt megállapítani és ezért azt javasolja, hogy azok az adózók, akiknek az 1923. évre kivetett jövedelmi és vagyonadója együttesen nem haladja meg az 50.000 koronát, mentesítsenek.

2. A kényszerkölcsön előlegén tul fizetendő összegekre nézve — eddig ugyanis csak a kényszerkölcsön előlegét vetették ki, mentesítsenek mind az adózók, akiknek az 1923. évre kivetett jövedelem- és vagyonadója nem haladja meg a 100.000 koronát.

3. Annak a részére, aki már befizette a kényszerkölcsön-előleget, de a kivetési adóalap 50.000 koronán alól volt, szóval a létező minimum alá esett, az eddig befizetett összegek az ő javára egybevált adó feleiben számolandó el.

4. Felszólamlások esetén a tévesen kivetett jövedelem- és vagyonadó-alap a bizottság kívánsága szerint föl emelhető vagy leszállítható.

5. A bizottság javasolja, hogy a most kivetendő kényszerkölcsön önkéntes legzés alanyú biztosítsassék. Ha ez az önkéntes legzés nem sikerülne, úgy a jövedelem- és vagyonadóra eddig már befizetett, illetőleg április 30-án esedékes összegnek fele fizetendő még be kényszerkölcsön címén.

(Mint ismeretes, Kállay rendelete a jövedelemadó 10-szeresét s a vagyonadó 15-szörösét kívánja kényszerkölcsön gyanánt, míg a 12-es bizottság javaslata szerint a jövedelemadó 6-szorosát s a vagyonadó 9-szeresét kellene befizetni.)

6. A részvénytársaságokkal a december 31-iki tőzsdén jegyzett részvényérték 1. esetleg 1.5 százalékát kívánja készpénzben befizetni a bi-

zottság, figyelemmel kell azonban lenni az illető részvénytársaság által eddig igénybevett valorizáltatlan hitelekre.

7. Azok, akiket csak szolgálati illetmény után adóztattak meg, — tehát a magánalkalmazottak, — nem vonhatók be a kényszerkölcsön-előleg fizetésének kötelezettségébe. Kivételt tesznek azok, akik nagy fizetéseket élveznek (bankigazgatók).

8. Az utolsó négy esztendőben adósvétel útján szerzett ingatlanok tulajdo-

Ruperték és Batthyányiék fuziójából megalakult a függetlenségi Kossuth-párt

Budapesti tudósítónk jelenti:

A Batthyány Tivadar elnöke alatt álló függetlenségi- és 48-as párt, valamint a nemzetgyűlési Kossuth-párt, amelynek Rupert Rezső az elnöke, külön-külön tartott értekezleteiken elhatározták, hogy programjuk azonosságára való tekintettel egyesülnek és így küzdenek a reakció ellen. Ma este a két párt tagjai közös értekezletre gyűltek össze a Batthyány-palotában és egyhangú lelkesedéssel kimondták a két párt fuzióját és ezzel az Országos Függetlenségi Kossuth-párt megalakulását. Az új párt elnökévé Rupert Rezsőt választották meg.

Az alakuló gyűlés után társasvácsora volt, amelyen megjelentek Rupert Rezső, Batthyány Tivadar gróf, Buza Barna, P. Ábrahám Dezső, Cserty József, Dénes Lajos, Pilis István és még számosan.

Rupert Rezső szólalt fel elsőnek. A hivatalos Magyarország — ugymond — nem ment el

nosai bevonandók a kényszerkölcsön-akcióba, kivéve az OFB. útján szerzett kisbirtokok és kis családi tűzhelyek tulajdonosait.

9. A belső kölcson önkéntes legzése junktimba hozandó a jegybank-részvény legzéssel. Mennél nagyobb mértékben jegyez valaki önkéntesen belső kölcson, annál többet jegyezhet a jegybank részvényeiből.

10. A létező minimum felállítását által elvesztett kényszerkölcsön összege áthárítandó progresszív módon az igen nagy jövedelmekre és az igen nagy vagyonokra.

A 12-es bizottság kimondta, hogy javaslata felveendő a felhatalmazási javaslatba, ami azt jelenti, hogy nem külön törvény fog intézkedni a kényszerkölcsönről. Kimondta továbbá a bizottság, hogy a most fölemelt kölcsonösszeget lehetőleg csak június végével kezdje beszélni a pénzügyi kormány, kivéve a részvénytársaságokra kivetendő összegeket.

A jegybank és az arany költségvetés

Budapest, március 20. Félhivatalosan jelentik:

A népszövetség tanácsa által kiküldött bizottság ma délelőtt fél 10-től 11 óráig Popovics Sándorral, a jegyintézet volt elnökével, 12 órától háromnegyed 2-ig pedig Bethlen miniszterelnökkel és Kállay volt pénzügyminiszterrel tárgyalt. A bizottság Walko helyettes pénzügyminiszter bevonásával délután 5 órakor folytatta a miniszterekkel délelőtt megkezdett tanácskozást.

Eddig végleg elintézték nyert az új jegybank felállítására vonatkozó tervezet, valamint az a költségvetési előirányzat, amelyet az újévi költségvetés tartamára 1926 június 30-ig bezárólag féléves etanokban állapítottak meg. Miután a számlási program legnagyobb része közös megbeszéléssel már meg is van állapítva, a m. kir. kormány és a népszövetségi tanács által kiküldött bizottság között folyó tanácskozások minden valószínűség szerint a holnapi napon befejeződnek.

Kossuth Lajos síriához, hogy le-
rójja a kegyelet adóit, ehhez az
kellett volna, hogy első sorban
igaz magyarok, másodsorban
igaz emberek legyenek. A sors
egy hozta magával, hogy Kos-
suth Lajos halálának harminca-
dik évfordulóján nekünk nem
gyászolnunk, hanem ünnepe-
lünk kell, mert ezen a napon
egyesültünk egy táborban azok,
akik az ő eszmével állunk vagy
bukunk. Nagy ovációval fogad-
ott beszédét aazzal végezte
hogy legyen vége az egymásba
kapcsolódó forradalmaknak s
hogy ők az eszme nevében,
amelyet képviselnek, kimondják,
hogy mindenkinek megboesáta-
tanak.

Batthyány Tivadar gróf hosz-
szabb beszédben fejtette ki,
hogy az új párt küzd a reakció,
a legitimisták és a Habsburg-
restauráció ellen. A polgári sza-
badsági jogok visszaállításáért
egyesülést kimondták nemcsak a
rata párttal, különben a polgári
hegemoniát akarja fenntartani.

Beszéde további részében a földbirtok progresszív megadóztatását kívánta. Ma is nemzeti és Kossuth politikát folytatnak. Az egyesülést kimondták nemcsak a fővárosban, hanem a vidéki szervezetekre nézve is.

P. Ábrahám Dezső és Buzá Barna szólaltak még fel.

A berettyóújfalui zsidók az egységpártban

Szilágyi Lajos a nemzeti gyűlés interpellációs könyvébe igen érdekes interpellációt jegyzett be a berettyóújfalui zsidóknak a keresztény kisgazda földműves- és polgári pártba való kényszerítése tárgyában. Szilágyi a jövő szerdán mondja el interpellációját.

A városi közgyűlés felir kényszerkölcsön enyhítéséért

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtti rendkívüli közgyűlésen foglalkozott azzal az önálló indítvánnyal, amelyet a debreceni érdekképviseletek nevében dr. Radó Rezső és társai nyújtottak be az általi kényszerkölcsön enyhítése érdekében a nemzeti gyűléshez és a kormányhoz intézendő felirat ügyében. A rendkívüli közgyűlésre igen csekély számban járadtak el a városatyák, úgy hogy a fősöpán csak fél 10 óra után foglalta el elnöki helyét az emelvényen. A gazdák sorai ekkor és mindvégig is tátonyok az ürességtől; őket nem érdekli a kényszerkölcsön.

A tanács az indítvány mellett

Az indítványt dr. Vassary István tanácsnok terjesztette elő és ismertette a kényszerkölcsön ügyét. Rámutatott arra, hogy — bár alkotmányjogi szempontból kifogásolható a rendeleti elintézés — szükség volt a kényszerkölcsönre a gazdasági válság miatt. Elvileg helyes a jövedelem- és vagyonszámba vétel vétele, mert azonos mértékben sújtja a különböző kategóriákat és progresszív, de rendkívül veszélyes azért, mert a megállapításnál nem a tényleges jövedelem alapul vételével, hanem szorzószámmal dolgoztak. A helyesbítési eljárás nem küszöböl ki a szembeeső aránytalanságokat, hogy például Debrecen lakossága 2275 millió, Szegedé 1009, Miskolc 1150 és Győr 559 millió jövedelemadó fizet. (Zugás minden oldalon.) Sérlemény az is, hogy 1923-ra ugyanaz a kivetési kulcsa, mint ahogy azt az 1920; XXIII. t.-c. előírja s így a terhek nyolcvan százalékosra növekednek. A debreceni érdekképviseletek indítványa az aránytalanságok megszüntetését kéri, a tanács azt elfogadásra ajánlja.

A kereskedők és iparosok aránytalan terhel

Radó Rezső dr.: Ujabb adatok jutottak tudomására arról, hogy egyes kereskedőkre és iparosokra aránytalanul magas adóterhet róttak. Egy Dégenfeld-téri detailkereskedőre 106, több igen kis üzemi tunárra 7—8 millió és egy férőszabóra 32.600.000 korona kényszerkölcsönt vetettek ki. Ha ezeknek helyesbítési kérelem esetén — amint az indítvány 10. pontjában kéri — 50 százalékát kellene befizetni az összegnek, egzisztenciájukat megrendítené s így azt a pótlást ajánlja, hogy egyes abnormis esetekben a kivetett kényszerkölcsön 20 százaléka legyen a befizetendő összeg.

Vásáry tanácsnok nem járul hozzá ilyen pótláshoz, egyrészt, mert nem szabatos a összegezés, másrészt így a néhány jogosult mellett sokan indokolatlanul kibújhatnának a fizetés alól. Azt a pótlást javasolja, hogy a törvényhozás adjon fölhatalmazást a pénzügyminiszternek, hogy egyeseknek hitelt érdemlő adatokkal támogatott kérésére 20 százalékig menő befizetési kedvezményt adhasson.

Gyarmathy István: A jövedelemadó helyesbítésére meg volt a mód az adófelosztámlási bizottság előtt, de nagyon sokan többszöri fölhívásra sem jelentkeztek.

Schwarz Vilmos: De nem leszáltság végett hívták be őket!

Gyarmathy: Nem, de mégis el lehetett volna érni valamit. A feliratot különben helyesli, mert órá is kivetették a kényszerkölcsönt, holott sem földje, sem jövedelme nincs, csak háza. (Mozgás.)

A közgyűlés az érdekképviseletek indítványát Vásáry tanácsnok kiegészítő javaslataival elfogadta.

Lendvai súlyos támadása Strakosch és Pospisil delegátusok ellen

Budapest, március 20. A nemzetgyűlés mai ülésének megnyitása után Scitovszky Béla elnök elrendelte a szavazást a nemzetgyűlés alelnöki állására. Összesen 92 szavazatot adtak le, ebből 77 Zsitvay Tiborra esett, 13 szavazócédula üres volt, 2 megosztott. Eszerint az elnök Zsitvay Tibort a nemzetgyűlés megválasztott alelnökének jelöltette ki.

Következett a valorizációs javaslat tárgyalásának folytatása.

Támadás a népszövetségi delegáció ellen

Lendvai István hosszasan foglalkozik Kállay pénzügyi politikájával. Kállay tulajdonképpen nem bukott meg, csak elrejtőzött. Egy emelettel felőbb bukott és most ott végzi nemzetrontó munkáját.

Nem vagyok azzal gyanúsítható, hogy szimpátiával viseltetem Ben Strakosch iránt, aki most Budapest falai között tartózkodik. Egyfelől tipikus zsidó színház az, amit itt mi a Népszövetségben látunk, másfelől kiderül, hogy Strakosch ur színházi értelemben is Ben Strakosch, mert az állami színházak bérbeadását javasolja. Ez a Strakosch azt mondja, hogy két évvel ezelőtt rendbe lehetett volna hozni Magyarországot pénzügyi, ezt a Csehországból elszármazott délirika zsidó bankárt nem lehet meggyanúsítani azzal, hogy a fajvédőkkel, keresztény ellenzékkel és egyéb politikai baromorsókkal rokonszenvezik. Valamikor a Károlyi-féle defetizmus Franchet d'Espéray elé rakott mindent, most ugyanezt teszi a pénzügyi defetizmus Strakosch előtt, vagy az előtt a másik cseh előtt, akit Pospisilnek hívnak s aki nevének második és harmadik szótagja nagy klaszszicizással egészíti ki a cseh köztársaság elnökének nevét.

Az elnök kéri a szónokot, hogy ilyen célzásokkal ne aposztrofálja a cseh államfőt és az idegen állampolgárokat.

Lendvai István a javaslatot nem fogadja el.

Ulain kitálla Bethlen bizalmas nyilatkozatait

Ulain Ferenc részletesen fejtette ki, hogy az államot megnyi károsodás érte a valorizálatlan hitelek folytán. Ezt a legnagyobb foku bünnnek kell minősíteni, mert az előrelátás teljes hiányára és a kormány gyöngegségére vall.

Gömbös Gyula: A kormánynak egyetlen tagja sincs itt! (Zaj. Később megjelenik Csáky honvédelmi miniszter.)

Ulain: Rámutat arra, hogy 1921. decemberében mondott beszédében hangoztatta a kommercialis hitelek katasztrófális hatását. Akkor felkereste a miniszterelnököt, aki azt mondta neki: „Épen a legutóbb mondtam a minisztertanácsban, hogy a kommercialis hitelek terén valami baj van. Nem azért, mert Ulain mondja, hanem mert tényleg baj van. Ha látnád a minisztertanácsi jegyzőkönyveket, tudnád, hogy én, Walke és Daruváry mennyit harcoltunk ezek ellen a hitelek ellen.”

Az elnöklést Zsitvay Tibor veszi át, a jobboldal megéjlenzi.

Ulain: Azt javasolta a miniszterelnöknek, hogy kormánybiztosokat küldjön a nagybankokba a hitel hovaforrását ellenőrizni. A miniszterelnök azt felelte: „Még az adókat sem tudom rajtuk behajtani, mert lefektetik az adószedő közegeket; mit csinálnak akkor a kormánybiztosok?”

Magyarország az egyetlen állam, ahol a magánhitelek meghaladják az állami hitel értékét. Ausztria pénzügyi helyzete kedvezőbb, mert ott a papírpénz 63 százaléka arannyal és devizával fedezve van.

Fábián Béla: Mi pedig kiszállítottuk az aranyat és a devizát!

Klárk Ferenc: Vagonszámra szállították ki!

Ulain: A kormány 4 éves balkezes politikája megszállította a nagybankokat, amelyek kiszípolvozzák a kisembereket pénzzel is.

Lendvai István: Keresztény jelszó alatt!

Ulain: Ha igaz, amit Eckhardt mondott a multkor...

Zsilinszky: Miért nem cáfolták meg?

Ulain: ... hogy a nagybankok súlyos milliárdok külföldre kihalásával kontremintáltak meg a koronát, hol a kötelességérzés a kormányban, amely-

nek nincs igazságügyminisztere és ügyésze ezzel szembe?

Nánássy: Biztos nem volt igaz!

Zsilinszky: A nagybünösök szabadon járnak!

Szilágyi Lajos: Égbekiáltó bünök ezek!

Zsirkay: Nem lehet agyonhallgatni!

Elnök az ülést délután 4 óráig felüggeszti.

Ulain zsidó barátja

A délutáni ülésen Ulain folytatta beszédét. A devizaközpont külforgalmi irodájában négy zsidó és csak egy keresztény vezetők van. Viszont elismeri, hogy a zsidó kereskedők kifogásolták legjobban működését. Igaza van Nagy Emilnek, aki a 10.000 leg-gazdagabb embert akarta megadóztatni. Egy zsidó barátja — volt államtitkár — mondta neki, hogy egy délután 50 millió aranykoronát lehetne összeszedni.

Erdélyi Aladár: Szóval zsidókkal barátkoznak!

Szabó Imre: Nem, csak pénzt kérnek tőlük!

Rothenstein: A pénznek nincs szaga!

Ulain Ferenc: Semmi sincs abban, ha egy tisztességes keresztény és egy tisztességes zsidó barátkoznak. Ő csak gazdasági harcban áll a zsidókkal. Ha a zsidó tüke tavaly felaján-

Az olaszok valódinak tartják a cseh-francia szerződést

Bismarck és Andrassy szerződésének kópiája a cseh félhivatalos szerint a közölt szöveg

Róma, márc. 20. A Corriere Americane tudósítója jelenti lapjának, hogy olasz diplomáciai körök nem adtak hitelt azoknak a francia-cseh cáfolatoknak, amelyek az olaszellenes katonai megállapodásokat tagadják. A római lapok mai számából kitűnik, hogy az olaszok teljesen meg vannak győződve az okiratok valódiságáról.

Prága, márc. 20. A Prager Presse esti lapja a Berliner Tageblatt-nak a francia-cseh titkos katonai szerződésről szóló híréhez megkereste azt a minát, amely szerinte a berlini lapban közölt szöveg eredetiének másolata. A Prager Presse szerint ez az eredeti szöveg nem egyéb, mint Bismarcknak és gróf Andrassynak 1879. szeptember 24-iki szövetség előkészítésére folytatott tárgyalásairól íeltett jegyzőkönyv, amelynek egyik passzusát a Prager Presse szembeállítja a Berliner Tageblattban megjelent szöveg egyik passzusával. Az összehasonlításból kiűnik, hogy a két

lotta volna a kormánynak a megfelelő aranykölcsönt s azt kívánta volna ezért, hogy hagyjon fel az addig követett keresztény politikával, a fajvédők fájó szívvel, de azt mondták volna, hogy a miniszterelnök tegye meg kötelességét. A javaslatot nem fogadja el.

Izzalmak egy napszám miatt

Reisinger Ferenc: Az egész tőzsdei spekuláció a kisemberek kirablását tüzte ki célul. A kormány rothadt pénzügyi politikája kétségbeesésbe kergeti a kisexistenciákat. Vanak olyan földműves napszámok, akik 600 korona napszámot kapnak.

Felkiáltások a jobboldalon: Hazugság! (Óriási zaj.)

Elnök figyelmezteti Reisingert, hogy ha nem általánosít, akkor nem zavariák.

Reisinger (ingerülten): Varsányi azt kiáltotta feléje, hogy hazudik. Ezt nem tűri.

Elnök megkérdezi Varsányit, mondta-e?

Varsányi: Nem neki mondtam, hanem annak, aki elhitette vele!

Reisinger: A kényszerkölcsön igazságtalan, a javaslatot nem fogadja el.

Györki Imre személyes kérdésben szövegeszi, hogy Zsirkay tennap azzal vádolta meg, hogy a népmagyarisítás ügyében egynégy érdeklől interpellált.

Ez alávaló hazugság. (Óriási zaj.)

Elnök Györkit rendreutasítja.

Ülés vége háromnegyed 8 órakor.

Alsó- és Felsőjözsa 100 holdat kapott Debrecen macsi folyó kaszálójából

Veszélyben a város törzsménes és törzsgulyája

Az alsó- és felsőjözsa földbirtokrendezés ügyében hozott ítéleteit az Országos Földbirtokrendező Biróság most közölte Debrecen városal, mint érdekelte féllel. Debrecen város 192 holdas macsi folyó kaszáló nevű birtokából 100 holdat ítél meg az OFB Alsó- és Felsőjözsa községnek közös közösi legelő céljára, úgy, hogy a birtokon levő épületek, az ezekhez vezető bejáró és bizonyos területű szétvárt Debrecen város tulajdonában maradjon. A 100 holdat az OFB a két községnek közös tulajdonul juttatja.

Megváltás után ítél meg a Földbirtokrendező Biróság Alsó- és Felsőjözsanak Steinfeld István 2000 holdas birtokából 300 holdat Harstein Nándor 1548 holdas felsőjözsa birtokából 230 holdat, Aulricht Vilmos debreceni 489 holdas birtokából 167 holdat és Halbrohr Adolfiné Harstein Ida felsőjözsa 409 holdas birtokából 110 holdat. Az így megváltott ingatlanok legnagyobb részét a földhöz juttatandók közt osztják ki.

Létesítenek ezenkívül Felsőjözsan 9 vitézi telket és Alsőjözsan 5 vitézi telket, egyenkint 5—6 holddal, a két község gazdasági iskoláinak 5—5 hold jut, temetőnek pedig Felsőjözsan 2, Alsőjözsan 1 és fél hold. Mindkét község református egyházának 7—7 holdat ítél meg az OFB.

Az ítélet a vételár kifizetését 10 évre elhalasztja és kimondja, hogy addig az ingatlanok értékének megfelelő éviáradékot kell készpénzben vagy takarmányban fizetni a jelenlegi tulaj-

donosnak. Ha egyezség nem jönne létre, akkor vegyes bíróság dönt az éviáradék nagyságáról.

Debrecen várost az ítéletnek reá vonatkozó része igen súlyosan érinti, mert az Alsó- és Felsőjözsanak ítélt folyó kaszáló fedezte eddig a város európai híru törzsgulyájának és törzsménesének takarmány szükségletét. A város mindent megtett, hogy ezt a birtokot mentesítsék az igénybevétel alól, de sikertelenül s most, hogy annak, több, mint felét elvették, az a gondolat vetődött fel, hogy csökkentés a törzsgulya és törzsménes állományának létszámát. Nem a törzsménes felosztásáról van tehát szó, — amint azt az egyik debreceni lap tudni vélte, — hanem létszámapasztásról, úgy a törzsménes és a törzsgulya azonban olyan értéke a magyar állattenyésztésnek és annyira büszkesége Debrecen városnak, hogy még ilyen körülmények közt sem szabad visszafeltesztéséről gondolkozni, sőt egyenesen kötelessége a közgyűlésnek, — amely elé az ügy előreláthatóan kerülni fog — hogy módot találjon nemcsak csorbítatlan fenntartására, hanem feltesztésére is.

Kifogástalanul fest, mos, tisztít Hrabéczy Szabonyi-u. 14.

Szabolcs

Temesváriak: A városi tanács a városi tanács elnökével, Szabolcs elnökével és 40 éves, tapasztalt, melegség a városi tanácsban ott volt ezredes, Országgyűlési képviselő, Geml József, Ambrózy Árpád, Szana Zsigmond, novits Sándor, Nemes József, Prohászka Péter, lekezetek ö apátplébános, Singer János.

Az ünnepek püspök és mártus lelkész plomba, ah majd Gockl sével a ma istentisztelet, amelyen Nemes József, Prohászka Péter, lekezetek ö apátplébános, Singer János.

Ezután k a poé a-pap kívánásukra szép beszéd magyar szenátor, k tábornok, a megye nevével.

Konstantin

London, el van töltve, hogy végleg hagyománnyá konstantinó legjobban. Az új török talosan felmécia kégy Konstantin helyüket A

Jeruzsálem rály elhatározták, küld ki a ferenciarát, lesz a felakat érintő viassák.

Még ne a Horto

A legelőintézkedik, kihajást ne kezdeni. A ság, tekintve vége felé március 10 gősebben lásponja tást egyel engedheti szodás nem vése nem föld fagyva

A gazdák jének elto tékig joss miat, ez jász kőny sőbb nagy alig kibüti. Mert külfartják sz annak ellen merik a egyesek nélkül is kísérletek nyebb ref mazni, melysamban Milyelyt kihajást, nak arról legalább kezdés dák.

Nyakk

Szabolcska Mihály jubileuma

Temesvárról jelenté tudósítónk: A város közönsége nagy melegséggel ünnepelte meg tegnap Szabolcska Mihály 25 éves papi és 40 éves költői jubileumát. Az ünnepség a református templomban folyt le, mely zsúfolásig megtelt előkelő közönséggel. Az ünnepök sorában ott voltak Miculescu vezérkari ezredes, Oresovici ezredes a hadosztályparancsnokság képviselőiben, Geml József volt polgármester, báró Ambrózy Andor egyházi főgondnok, Szana Zsigmond vezérigazgató, Joannovits Sándor miniszteri tanácsos, Nemes József miniszteri tanácsos, Prohászka Ferenc igazgató és a felekezeti összes papjai Fers Mátyas apátplébános, Dechsler Miksa dr. és Singer Jakab dr. főrabbi.

Az ünnepelt Nagy Károly erdélyi püspök és Szabolcska László református lelkész oldalán érkezett a templomba, ahol hálaadó imát mondott, majd Goekler Antal karnagy vezetésével a magyar dalárdá énekelt. Az istentisztelet után diszközvetülés volt, amelyen Nagy Károly püspök könyvtárának megalapítására emlékeztetett meg Szabolcskáról, aki 25 éve szolgálja községét és szolgálja a magyar népet, amelyé volt szívevel-lelkével akkor, amikor az büszkeség volt és azé maradt ma is, amikor magyarnak lenni keresztviselés.

Ezután küldöttségek jelentek meg a pap-a-pap előtt, amelyek mind a jókívánságukat tolmácsolták. Különösen szép beszédet mondott a temesvári magyar párt nevében Fülöp Béla dr. szenátor, kisjolsvai Szabó Zoltán ny. főbíró, aki a tisztánemű egyházmegyve nevében beszélt.

Konstantinápoly helyett Angora

London, márc. 20. Hogy mennyire el van tökéltve Muszta Kemal arra, hogy végleg szakít minden történelmi hagyománnyal és nem tekintí többé konstantinápolyt török fővárosnak, azt legjobban bizonyítja a következő eset: Az új török köztársaság elnöke hivatalosan felszólította a külföldi diplomácia képviselőit vezetőit, hogy Konstantinápolyból tegyék át székhelyüket Angorába.

Az új kalifa

Jeruzsálem, március 20. Hausein király elhatározta, hogy a kalifátus kérdésebe tanácskozó bizottságot küld ki a mohamedánokat világhonferenciára hívja össze, amelyek az lesz a feladata, hogy a mohamedánokat érintő általános kérdéseket megvitassák.

Még nem lehet kihajtani a Hortobágyra a jószágot

A legeltetési szabályrendelet úgy intézkedik, hogy a Hortobágyra való kihajtást március 15. után lehet megkezdeni. A hortobágyi intéző bizottság, tekintettel arra, hogy március vége felé jár az idő, azt kéri a tanácsból, hogy a kihajtást menneleg sürgősebben engedélyezze. A tanács álláspontja azonban az, hogy a kihajtást egyelőre semmi szín alatt sem engedheti meg, mert a késői kitavasodás miatt nemcsak hogy a fű növése nem indult meg, hanem a föld fagyja sem engedte ki.

A gazdák panasza a kihajtás idejének eltolódása miatt bizonyos mértékig jogosult a takarmányhiány miatt, ez azonban az abnormis időjárás következménye, s a legelő később nagyon megérvényez, ha a még alig kibújt fűre rámenednek a juhok. Mert különösen a juhtartó gazdák tartják sérelmesnek a késői kihajtást, annak ellenére, hogy maguk is elismerik a legelő alkalmatlanságát, sőt egyesek állítólag kihajtási engedély nélkül is legeltetni akarnak. Az ilyen kísérletekkel szemben a legkéményebb rendszabályokat fogják alkalmazni, mert a közérdeket a legsúlyosabban érinti.

Mihelyt a legelő alkalmas lesz, a kihajtást engedélyezik és gondoskodnak arról, hogy a halási cédulákat legalább két nappal a legeltetés megkezdése előtt kézhez kapják a gazdák.

Nyakkendő különlegességek
 >>>>> Frank Edénél <<<<<<

Balkányi Kálmán előadása az Omkéban a népszövetségi delegációval folytatott tárgyalásokról

A Kereskedelmi Csarnokban ma este a debreceni gazdasági élet minden számottevő tényezője megjelent, hogy meghallgassa dr. Balkányi Kálmán, az Omke igazgatójának előadását a kereskedelmi érdekeltségeknek a népszövetségi delegációval történt meghallgatásáról. Az értekezletet Látay Lajos elnök nyitotta meg s felkérte Balkányi Kálmánt előadásra megtartására.

Az előadó ismertette a meghívás történetét s elmondta, hogy a gyárparosok érdekeltségével egyidejűleg történt a kihallgatás. A két érdekeltség álláspontja sok kérdésben meggyezett, így teljes volt közöttük az egyetértés abban a tekintetben, hogy az adózási és adókövetési rendszernek, amely a városi polgárságra s így az ipari és kereskedelmi érdekeltségre aránytalan terheket ró, megváltoztatása feltétlenül szükséges. A szandási akció sikeréhez elengedhetetlenül szükséges az, hogy az adóterheket igazságosan, arányosan osszák el.

A devizakérdésben szintén egyhangú volt a két érdekeltség véleménye. Meggyeztek abban, hogy a rekonstrukciót nemcsak el kell, de remélni sem lehet, amíg a devizaközvetítő intézmények a kereskedelem és az ipar legszükségesebb import beszerzését is megakadályozzák céltalan intézkedésekkel.

Az ipari érdekeltség ezután beszélt arról a téves felfogásról, amely szerint az ipar mostani támogatása túlzott s annak a reményének adott kifejezést, hogy a delegáció nem fogja gátolni az ipar további támogatását. Az Omke viszoni rámutatott arra, hogy a magyar ipar nem üvegházi növény s felvetette azt a kérdést, hogy

mi lesz a behozatali tilalmakkal?

A gyárparosok képviselői azt mondták, hogy ők maguk is meg akarják szüntetni — ha fokozatosan is — a behozatali tilalmakat, de a megszüntetés időpontját egyrészt az új vámterítéletelentésről, másrészt egy, az utóállamok közötti legúj gazdasági konferencia határozataitól tessék függővé, amelyek az utóállamok egész területén generálisan szüntetik meg a behozatali tilalmakat. Erre az Omke azzal válaszolt, hogy bármennyire is büszke az új magyar ipar fellendülésére, meg kell állapítania, hogy a drágaság hálattal megnovekedését s ezzel kapcsolatban a kereskedelem leromlását s a feldolgozó ipar munkaképtelenné válását eredményezte. Ezért nehé a támogatás rendszerét továbbra is fenntartani s lehetetlen egy bizonytalan határidejű konferencia tervétől s ennek a konferenciának még bizonytalanabb határozataitól függővé tenni ilyen fontos kérdés eldöntését. Van remény arra, hogy a népszövetség a kereskedelem érvélsét hallgatja meg.

Strakosch elnök engé a pontnál azt jegyezte meg, hogy a magyar iparnak vigyázniia kell arra, hogy ne forszírozzon olyan termelési ágakat, amelyeknek az ország fogyasztása ideben nem veheti hasznát.

Az államvasutak

kérdésénél mindkét érdekeltség egyetértett abban, hogy hár az utolsó években az államvasut technikaiailag haladást ért el, a legnagyobb bizonytalanság és aggodalom gátolja abban, hogy üzleti szempontból bizonytáványt állítson ki az államvasutaknak. Hiszen a forgalmi adóteret, amely annyi iparos- és kereskedő-egzisztenciát tesz tönkre, maga is alig elég a Máv. deficitje háromnegyed részének fedezésére. Az az érv, hogy aranyra átszámítva a világparitásnál olcsóbbak a magyar vasutak, nem áll meg azzal a ténnyel szemben, hogy a drágasági laviná, amely már maga alá gyűrte az intelligenciát és készíti gyűrni az ipart és a kereskedelmet, mindíg az állami üzemek s elsősorban a vasut drágításából indult ki. Az államvasutak üzleti vétele feltétlenül rekonstrukcióra szorul, mert enélkül a szandás meg sem indulhat.

Ezek a kihallgatás alatt elmondottak főbb vonásokban. De meg akar még emlékezni

a takarékkoronáról

is, amelyért az OMKE nem lelkesedett sőt az állala okozott hitelviságot, amelyet előre látót, súlyos érvnek artotta a takarékkorona ellen.

Ha azonban már megvan a takarékkorona, biztos alapokra kell helyezni s biztos megállapítási alapot kell keresni számára. Ma az arbitrázspapírok árfolyama az egyik alap. Ez nem helyes, hiszen ezeket az árfolyamokat Bécsben kömnyen meg lehet kontremínálni. Az OMKE a dollárral kívánja összekapcsolni a takarékkoronát. Intézkedéseket kíván az OMKE a takarékkorona-pénztárjegyekre vonatkozólag. Ezeket ma 4-5 bank csinálja, de félt, hogy gyöngye bankok átveszik s a takarékkorona egy előre-förésénél a kis emberek pénztárjegyekbe fektetett pénze elvész. Ezért kell megállapítani a feltételeit az ilyen jegyek kiadásáról.

A valorizációval az OMKE célja, hogy ha valorizált hitel van, gondoskodni kell a devizák szabad forgalmáról s fel kell szabadítani a kereskedői árkalkulációt

Alarcos banditák? Kloroform? Nőrablás?

Egy „filmregény“ hősnője a debreceni rendőrség őrizetében

Titokzatos eset tartja két nap óta izgalomban a debreceni rendőrséget. Az izgalom érthető, hiszen az eddigi nyilvánosságra került részletekből szenzációsan érdekes bűnügyi regény körvonalai kezdenek kibontakozni. Az esetben, amely heavatottak véleménye szerint a legizgalmasabb bűnügyi történetekkel vetekszik, megvan egy detektív-film cselekményének minden kelléke: alarcos rablók, autómobil, kloroformos nőrablás, morium-injekció s hasonlóan szédületes izgalmak. A regény hétfőn délelben kezdődött, amikor a Budanestről Debrecenbe érkező vonat egyik elsőosztályú fuikéjében egy fiatal nő találták. A nő a füle ilésén fektült, elegáns, fekete ruhája öszegyűrve, körülötte a földön szétszórvá egy csomó ezres bankjegy. Csomagja nem volt. Az ügyveletes detektív mentőkért telefonált s amíg ezek megérkeztek, kihallgatta a kaulaut, aki azt mondta, hogy a hölgy Szolnok előtt egy állomással szállt föl a vonatra, de elvesztette eszméletét, amikor a vonat Szolnokról kirobogott. Ettől kezdve állandóan félrebeszélt, folyton kiáltozott vagy hörögött, mire a fuikéből egyenként szállingóztak ki utitársai, úgy hogy végre egyedül maradt a fuikében. Eszméletét nem nyerte vissza egészen Debrecenig. A kihallgatás végeztével megérkeztek a mentők, akik rögtön az egyetem klinikára nagyvárói telephére szállították az öntudatlan hölgyet. A klinikán aztán levették a szemleket, Ekkor derült ki, hogy a hölgy szemüvegét visel, a dekoltázsából került elő vastag, csontkeretű, amerikai szemüveg.

Nőrablás Szolnokon

Hétfőn egész nap eszméletlen maradt a titokzatos hölgy. Kedden reggel egy pillanatra magához tért és kétségbeesetten kiáltozta: — Hol a bórindóm?! Hol a pénzem?!

Ezután megint elvesztette eszméletét, de 10 óra táiban ismét öntudatra ébredt és dr. Ritter tanársegédnek, aki éppen szobájában volt elbeszélte történetét.

Gazdag budapesti család leánya, neve Tolnay Gabriella, Szolnok tájékán fekete selyemalarcos rablók támadták meg, egy autómobilba dobták és kloroformmal elbájolták. De nem lehetett az elaltatásban nagy praxszikus a rablóknak, mert rövid idő múltán felocsudott, mire morium-injekciókkal altatták el. A szolnok-budapesti vonalon egy állomással Szolnok előtt, az állomás környékén végre kiszabadult a rablók kezéből. Annyi ereje volt még, hogy felszálljon a vonatra, de Szolnoknál már elvesztette eszméletét.

A nő előadását két körülmény erősítette meg a tanársegéd előtt. Az, hogy — amint már beszéllitásokor megállapították — csakugyan kloroform-mérgezése volt s hogy csakugyan megtalálták tésien a morium-injekció nyomait.

Vallomás levelezésben

Ritter tanársegéd a beszélgetés után a rendőrségnek jelentette az esetet telefonon, mire dr. Tóth Sándor rendőrfogalmazó délelőtt 11 órakor kiment a

Mert ha arra kényszerítik az adóst, hogy a korona romlásának differenciát viselje, meg kell adni a lehetőséggel, hogy meg is tudja vásárolni a szükséges devizákat s hogy szabadon kalkulálhasson. Itt azonban még nem tudott eredményt elérni az OMKE.

A másik aktuális kérdés

az üzlethelyiségek felszabadítása

Az OMKE nem lehet magáévá Vass miniszter tegnapi minisztertanácsi előterjesztését, hogy az üzlethelyiségek forgalmát szabadítsák fel, a lakásokét pedig nem. Nem engedhető meg az, hogy a háziur árfeleitő vágya tisztán a kereskedők ellen nyerien ki-elégítést.

A jegyintézet szervezését érintette ezután s annak fejtegetésével fejezte be előadását, hogy a kamatlibb rendezése feltétlenül szükséges. Amíg folyton a korona romlására kellett számítani, méltányos volt 60-70 százalékos kamat, valorizált hiteleknel azonban már nem az 40-50 százalék.

Az értekezlet tagjai meg az ovációval köszönték meg az érdekes előadást.

klinikára és kihallgatta a kloroformos hölgyet. A kihallgatásnak volt egy különleges érdekessége, az, hogy a hölgy nem akart egy árva szót sem szólni, csak lebeszéddelel érintkezett a rendőrfogalmazóval. Mikor aztán ceruzát, papírost adott neki, azt írta fel, hogy nem tud beszélni. Csakugyan nagyon gyöngye volt. Mindig az ájulás könyvékezte s homlokán, arcán egyre gyöngyözött a verejték. Csaknem szóról-szóra azt írta le, amit Ritter tanársegédnek mondott. Ettől a vallomástól csak egyben tért el, most már Tolnay Gabriellának írta magát, később pedig azt vallotta, hogy nem leány, hanem asszony. Délután 3 óráig tartott a kihallgatás, amely ezen az egy körülményen kívül semmi eredményt nem hozott.

Aki megválogatja, hogy kinek vail

Másnap, szerdán délelőtt a klinikáról telefonéritesítés ment a rendőrségre, hogy a kloroformos hölgyet délután 3 órakor elbocsátia a klinika, minthogy a mérgezést és az izgfalmakat teljesen kiheverte. A rendőrségről erre Tózsér Ambrus detektív ment ki a hölgyért, akit délután fél három órakor előállított a rendőrségen. Itt egy újabb szeszéllyel szolgált a titokzatos nő. Nem felelt semmly, akármit kérdeztek tőle s amikor hosszu faggatás után megszólalt, csak ennyit mondott: — Küldjék ide azt a fogalmazót, aki a kórházban kihallgatott, annak felelek!

Els kellett hívni dr. Tóth Sándor fogalmazót. Neki aztán csakugyan felelt is a nő, azonban — és ez volt a meglepetés — homlokegyenest ellenkező vallomást tett. Ezt a vallomást a rendőrség szigoruan titokban tartia, fontosságára csak az enged következtetés, hogy még szerdán délután az ország tíz különböző városába küldött a rendőrség táviratot.

Ma, esütörtökön délelőtt és délután folytatták a titokzatos nő kihallgatását s a nyomozást vezető rendőrtisztviselő asztalán halomra szaporodtak a jegyzőkönyvek. A hölgy ma ismét megváltoztatta vallomását. Kihallgatták a klinika szemlézetét is, ezek azonban semmi újat sem tudtak mondani.

A rendőrségnek állítólag már biztos gyanúja van a titokzatos hölgy ellen. Kiszivárgott hírek szerint azt hiszik, hogy az egyik legutóbbi nagy budapesti betörés egyik tettese s a neve: Tunodi Róza. A további nyomozás deríti ki, hogy helyes nyomon jár-e ez a gyanú, vagy nem.

„Borzasztóan kíváncsi vagyok ...“

A bűnügyi regény hősnője, aki most a rendőrség őrizetében van, egyáltalán nem úgy viselkedik, mint ahogy a bűnügyek hősnői szoktak: nagyon nyugodt, nagyon jókedvű és temperamentumos. Ma délelőtt a debreceni lapok rendőri tudósítói véletlenül be-nvitottak az egyik szobába, ahol éppen a titokzatos hölgyet hallgatták ki. A kihallgatást végző rendőrtisztviselő pár szavából megértette, hogy újságírók s amikor a kihallgatás után lekiszérték és a folyosóra találtak az újságírókkal, vidáman kiáltotta fel-lejük:

Borzasztóan kíváncsi vagyok, mit innak majd rólam!

S az alacsony, szőke nő, — a fekete ruhában, csontkereti szemüvegével senkinek sem látni, hogy milyen bünyű bonvadalom központja órei előtt vidáman sétált a szűk lépcsője felé.

Kossuth Lajos emlékezete

Budapesti tudósítónk írja: Kossuth Lajos emlékére ma kegyelettel emlékeztek meg eszmének hívei. Reggel a Deák-téri evangélikus templomban volt ismét szentmise, déli 12 órakor pedig a függetlenségi és Kossuth-párt megjelent Kossuth mauzóleumánál a Kerepesi temetőben és koszorú helyezett a sírra. Ott voltak gróf Batthány Tivadar, Buza Barna, Vass János volt miniszterek, Horváth Zoltán, Cserty József nemzetgyűlési képviselők, Horváth Zoltán helyezte a koszorút a síron.

Vádolni, tetemrehívni és erőt meríteni — az a szokásunk ide — mondotta — Itt vádoljuk a magyar kormányt, hogy idegen isteneket követ és nem a te proféciaidat.

Kossuth síriára csak a függetlenségi párt helyezte a koszorút.

Az e gyűlést ma este képviselői vacsorát tartott, amelynél Barabás Samu kegyelmes szavakkal emlékezett meg Kossuth Lajos halálának 30 éves évfordulójáról. Kifejezte a párt nevében azt a reményét, hogy az a meleg kegyelet, amelyet a párt érez Kossuth Lajos Magyarország újfalkötőjé iránt, az országban is osztatlan visszhangra fog találni.

Kéves nő kéri a választójogot

A városi közgyűlési termében tíz nap óta folyik a nemzetgyűlést képviselő választók összeírása. Ennek az összeírásnak alapján állítják össze az 1925 évre a választói névjegyzéket s így természetesen mindenkinél érdekben áll, hogy utánaírjon, vajon fel van-e véve a névjegyzékbe. A választójogosság már eddig is nagy számmal jelent meg az összeíró küldő tségek előtt és igazolták jogosultságukat, az a szám azonban még mindig nem közelíti meg azt, amennyi a tavalyi összeállításnál kihagyottak száma volt. Különösen feltűnő a nők csekély számu jelentése annál is inkább, mert a legtöbb kihagyott nő volt. Felelőleg hangsúlyozni, hogy a választásoknál minden egyes szavazat döntő jelentőségű lehet s így nemcsak maga, hanem a köz iránti kötelessége mindenkinél március 24-éig, hétfőig meggyőződni arról, hogy fel van-e véve a névjegyzékbe. Ha nincs, igazoló okmányival együtt jelenik meg az összeíró küldő tség előtt s kéri felvételét.

A Polgárok és Munkások Szövetségének két jogvédő irodája a Csapó-utcai színházi átjárónál lévő Függetlenségi Körben és a Margit-fürdőheli Munkás-Önsegítő társaságban működik és minden tekintetben felvilágosítással szolgál a választójogot reklamálókak.

Nagy kaució ellenében szabadon bocsátlák a korona-csempészeket

Budapesti tudósítónk írja: A budapesti büntető törvényszék vádatánca ma foglalkozott a koronacsempészek miatt előzetes letartóztatásba helyezett terhelteknek a vizsgálóbíró végzése ellen beadott felfolyomódásaival.

A vádtanács Neumann Bernátot 100 millió, Frey Zsigmondot pedig 10 millió korona ellenében szabadlábra helyezni rendelte el. Mivel az ügyészség is hozzájárul Neumann és Frey óvadék ellenében való szabaduláshoz, a szabadlábrahelyezés jogerős.

Zsuffa Istvánt 200 millió, Görög Nándort 500 millió, Weissenbacher Mihályt 20, Halmai Sándort 20 millió korona óvadék ellenében rendelte el szabadlábra helyezni. Az ügyészségtől függ most, hogy a milliónál nagyobb ellenében hozzájárul-e ezeknek szabadlábrahelyezéséhez?

A vádtanács kimondta, hogy az ügy főgyanusítottja, Gempel István detektívet, semmiféle óvadék ellenében nem helyezi szabadlábra.

HIREK

Fenyvessy Emil meghalt

Budapesti tudósítónk írja: A magyar színművészet egyik kiemelkedő egyénisége, Fenyvessy Emil, a Víg-színháznak megalapítója óta tagja ma este meghalt. A Víg-színház európai híri régi együttesének erőssége volt s ma is emlékeztet az Ocskay brigádérosban s a Trilby Svengalijában aratott hatalmas sikere. Utolsó nagy szerepének, Szabóky Zsigmond Rafaelnek játéka közben lett rosszul, sokáig feküdt vesegyulladásos a Bálint-klinikán, majd kivánságára otthon ápolták. Azonban a gondos ápolás sem tudta megmenteni az életnek az 52 esztendő művészt, akinek halála nagy vesztesége a magyar színművészetnek.

Az időjárás. A meteorológiai intézet elen i: Hazánkban az idő száraz és éjjel hideg volt. A hőmérséklet maximuma 8 fok, minimuma — 5 fok. Prognózis: Változókéony idő várható hősiydedéssel és sok helyütt esapadékkal.

Pályázatot hirdetnek a hajdumegyei tiszti főorvos állásra. Hadházy Zsigmond főispán elfogadta dr. Gaál Mihály hajdumegyei tiszti főorvos lemondását s intézkedett, hogy a főorvosi állásra írják ki a pályázatot.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyamon a hó 21-én, pénteken d. u. 5 óráról 6 óráig dr. Révész Imre ref. lelkész tart előadást „Forradalom és konjunktúra” (Képek a magyar ref. egyházi életből I. Napoleon és a szent szövegség idején) címen, míg 6 óráról 7 óráig dr. Gesztly József igazgató-főorvos beszél a tüdőbimberkúliás gyógykezelésének modern irányelveiről (vetített képekkel). Előadás helye a kollégium I. emelet I. jogi tanterme.

A zsidó főiskolai hallgatók szombati műsoros estjéve iránt városszeri rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. Pénteken déiben érkezik Debrecenbe Jászai Mari, a Nemzeti Színház nagynevű iragikája, akinek közreműködése az estély műsorának fényponja. A rendezőségnek sikerült Keleny Hirsch Rózi zongoraművésznőt, a kiváló komponis a nejét megnyerni, aki férjének több komponistáját látja el kísérettel. Jevyek Békés Lajos uridivat üzletében és a Frohner étermében válthatók.

Felemelték a tisztviselők kiküldetési illetményeit. A kormány felemelte az állami tisztviselők és egyéb alkalmazotak kiküldetési illetményeit. Az új illetménytáblázat szerint az I. és II. fizetési osztályban levő tisztviselő napi 200.000, a III. 160.000, a IV. 140.000, az V. 120.000, a VI. 100.000, a VII—XI. fizetési osztályban levő tisztviselők fizetési osztályonként 10000—10000 koronával kevesebb napi kiküldetési illetéket számíthatnak fel. Akik átalányban kapták kiküldetési illetményeiket, a békebeli átalányösszeg 1650-szeresét kapták.

A Magyarországi Munkások Rökkant- és Nyugdíjegylete a hó 23-án, vasárnap az ipartestület dísztermében taggyűlést tart.

A „Debreczeni Izraelita Ifjak Dalköre” működő tagjai tisztelettel felkérnek, hogy f. hó 22-én, szombaton este 7 és fél órakor fontos ügyek megtárgyalása végett sziveskedjenek a kör helyiségében, Simonffy-utca 21. elemi iskola, teljes számban megjelenni.

Inségakció-szövet és cípe a debreczeni egyetemi hallgatóknak. Hadházy Zsigmond főispán, aki a napokban érkezett vissza Budapestről, a hajdumegyei községek és Debreczen az inségakcióban való részesedéséről is tárgyalt. A főispán ígérettel kapott arra nézve, hogy a hajdumegyei községek ruhát és cípet kapnak az inségakcióból s ezekből a debreczeni egyetem hallgatóinak is jut egy jelentős mennyiség.

Mezőgazdasági munkások vasuti kedvezménye. A kereskedelemügyi miniszter a hivatalos mezőgazdasági és iparmunkások részére lakóhelyükről a munkahelyre és visszautazásuk alkalmával a személy és vezeve vonatok III. kocsiosztályában félárú menetjegyekkel utazást engedélyezett. A kedvezményt csak munkásigazolvánnyal ellátott és legfeljebb 12 főből álló munkáscsoportok vehetik igénybe április 1-től október 31-ig.

Szabad az élelmiszerkivitel. A földművelésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, amely megengedi, hogy élelmiszerek általában szalonna, zsir, hál, vaj és tojás kivételével postai csomagokban illetékmentesen és külön engedély nélkül legyenek kiszállíthatók.

Uj magassági rekord. Párisból táviratozzák: Hivatalosan megerősítik, hogy Laporta repülő tegnap egy hidroplánon, amely 250 kilogramm terhet vitt, megdöntötte a magassági rekordot. Laporta 3760 méter magasságra repült. Az eddigi amerikai rekord 3307 méter volt.

Áprilisban megkezdik a kövezést. A hétfői rendkívüli közgyűlés elfogadta az 1924. évi burkolatozási programot, amely szerint közel hárommillió kövevel és kővel egyes utcákat kiköveznek, több utat és utcát pedig úraburkolnak. A munkálatokhoz előreláthatólag áprilisban fognak hozzá, még pedig — tekintettel arra, hogy a város vállalkozói először a kavicsanyagot szállítják — a makadamburkolattal. Ezt annál inkább el akarják még a tavasszal végezni, mert a makadamburkolatozás sok locsolást igényel hengerelés miatt s a nyári melegben a szükséges nagyobb vízmennyiség miatt a munkálatok több költséggel járnak.

Az árvizsgálóbizottságok megszüntetése érdekében a debreceni kereskedelmi- és iparkamara a kereskedelemügyi miniszterhez, a felterjesztésben kifejti a kamara, hogy az árvizsgálóbizottságok tulajdonképen céljuktól, a drágaság megállításából s a drágaság letöréséből semmit sem tudtak megvalósítani, hanem teljesen értéktelen, semmi gyakorlati hasznót nem eredményezett tevékenységét fejtették ki. Működésük főleg a hátsági engedélyek sürke és szablonos véleményezéséből állott, ezenkívül tájékoztató árakat állapítottak meg egyes cikkekre, azonban a megállapított tájékoztató árakat a fogyasztó közönség már nem kövölte. A legutóbbi törvényrendeletük megbénították az árvizsgáló bizottságok életét, mert hisz tulajdonképen már alig maradt számukra teemváló.

Ház összeomlás 15 halottal. Liszabonból jelti a Haavas-ügyemlékség: A Liszabon szomszédságában levő Campolideban egy új négy emeletes ház összeomlott. Eddig 15 halottat húztak ki a romok alól, 34 ember még hiányzik.

A bérkocsi-tarifát nyolcezerszeresre emelik. A bérkocsisok beadványt intéztek a városi tanácshoz s a nehéz gazdasági viszonyokra hivatkozással tarifájuknak a békebeli díjtételeknek nyolcezerszeresére való felemelését kérik. Az iparkamara javasolta a tarifaemelés engedélyezését, mert szerinte enélkül a bérkocsisok beszüntetnék iparukat és pedig jogosan, a mezőgazdasági kamara pedig a takarmányozási és lóartási viszonyok megváltozásában látja a kérés indokolását. Miután a közgazdasági rendészeti ügyosztály is pártolta a tarifaemelési kérést, valószínű az, hogy a tanács fel is emeli a bérkocsitarifát, ami alapjában véve keveset változtat a helyzeten, hiszen a bérkocsisok a gyakorlatban már megvalósították az emelést s emelt árakat kérnek az utasoktól. A tanácsnak most már arra kellene vigyáznia, hogy a tarifaemelés ne legyen ok az utasok kiuzsorázására s az államrendőrséget kellene kérésre, betartatják-e a bérkocsisok a nyolcezerszeres tarifát.

Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzása 200.000 koront nyertek: 10556, 18849, 64251.

100.000 koront nyertek: 4560, 19543, 30988, 47493, 56951.

80.000 koront nyertek: 14714, 24047, 26393, 39282, 42900, 44041, 60315, 65892

Azonkívül kihúztak 60.000, 40.000 és 20.000 koronás nyereményeket. A következő húzás holnap lesz.

Szalmakalap ujdonságokban legújabb válogatás a Kelenyüzemben. Új kalapok és átfarmálások gyári áron. Piac-u. 9.

Bolti szolga ügyes. Jó bizonyítvánnyal felvétetik azonnali belépésre. Frank Sándor céghez. Piac-utca 42.

A Margit-fürdő teljes üzembem nyitva van.

Triko selyem minden színben érkezett az Arany Bika divatházban. férfi és női szövetek, fehérneműk és mosó árak nagy választékban.

Ha remás, használjon iszapot a Margit-fürdőben.

TÜKÖRGYÁRTÁS, üvegcsiszolás, régi tükrök ujja öntése Sipkovits Béla Sziv-utca 14—15. Telefon 356.

Közisztviselőknek kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben.

KÖZGAZDASÁG

1924. március 20-án, csütörtökön 100 takarékkorona = 116 papirkoronával

Javuló irányzat a bankközi forgalomban

Budapest, márc. 20.
A budapesti és prágai tőzsdén az irányzat megjavult. Nemcsak az osztrák és a cseh nehéz ipari értékei vásárolták emelkedő árfolyamok mellett, hanem megkezdődött a napokon át nagy tételekben kint magyar értékek vásárlása is. Ezek a vásárlások olyan mértékű áremelkedést idéztek elő, hogy annak hatása Budapesten is mutatkozott már a tegnap esti bankközi forgalomban.
A pénzügyon megmaradt a tegnapi alacsony kamatláb. Reggel egyes el-késett ügynők helyi fizetési kötelezettségeik ellátása céljából 2,25—2,5 százalékos alapon kötöttek kisebb tételekben üzletet, 11 óra után azonban, amikor tőzsdéi célokra már nem voltak igénybe tőkéket, 1,5 százalékra esett a kamatláb.
Tájékoztató árfolyamok ezer koronákban:
Bankok:
Angol-magyar 130—135, Földhitel 620, Hazai 400, Lloyd 23, Magyar hitel 900—910, Ingatlan 505, Leszámlító 132—133, Magyar-Német 90—93, Olasz 36, Városi 16, Merkur 28—29, Osztr. hitel 285—292, Keresk. bank 2100—2125, Ált. bank 20.

Takarékpénztárak:
Belyárosi 67—69, Egyes. Föv. 307—308, Ált. Takp. 300, Pesti hazai 6900—6950.
Biztosítók:
Első Magy. Bizt. 17000—18000, Fonciére 540—550.
Bányák és téglagyárak:
Beocsini 1800, Szentlőrinci 145—150, Csepeli 90—92, Kohó 940—950, Magyesi 4100—4300, Drasche 480—500, Kőszén 4475—4600, Móri 41, Nagybatonyi 295—305, Salgó 975—985, Urkányi 1275—1300, Bauxit 710—720.
Nyomdák:
Athenaeum 320—325, Rigler 130—132, Pallas 145, Ujságizem 20, Kunossy 48—50, Franklin 238—245.
Malmok:
Bäck 100, Concordia 69—70, Bmiszkolci 225, Ppesti 205—215, Gizella 182—185.
Vasművek és géogyárak:
Bródi Vagon 145, Fegyver 1800—1825, Ganz-Danub. 6100—6200, Ganz VIII. 2650—2750, Kistarcsai 82, Hofherr 305, Láng 250, Lipák 23, Mág 65, Lámpa 350, Motor 64—66, Olom 41, Vegyipari 52, Vagon 160, Rima 202—212, Roessemann 92, Rothmüller 26, Schlick 128—130, Vulkan 200.

1924
K
Chinoin
Spodium 3
let-Murán
Flóra 170
uschwindt
245, Kraus
mut 520,
ger 200,
orgia 800-
410, Délu
35, Oceán
70, Villány
530, Doró
9, Sár fil
falvi 50—
Guttmar
Hazai fa,
62—64, M
220.
Kó
Adria
MFTR 50
189—190.
3
A mai
szilárd, A
gább, egy
dett.
Hivatal
kilós tis
egyéb 30
317,5—32
—272,5, t
árpa 340,
250—255,
változatl
Berlin
vork 578
Milano 2
167,5, B
Bukarest
Ferenc
felhajtás
23500, k
24200. A
A
Napoleon
Amsterd.
Belgrád,
Bukarest
Brüsszel
Kriszl.,
London
Angol f
Kopenh.
Milano
Lira
Páris
Francia
Newyor
Dollár
Prága,
Bécs, os
Szófia,
Stockh.
Zürich.
A bu
első nap
latok le
horribil
befolyás
Összes
vsónar,
gasan 8
egy szá
ára 100-
zoktak
Néme
A NYTV
DKASE
ban elv
alapon,
kapus
Kerekes
mérköz
vizsgá
ban az
közpon
este ho
MLSE
DKASE
igazolta
elfogult
vizsgá
zolni fo
kes Gé
A I
péntek
álat t

Közlételek vállalatok:

Chinoim 60-61, Damica 210-220, Spódium 378-380, Mútrágya 400, Keleti-Murányi 50-52, Diana 135-14, Flóra 170-175, Részvénytársaság 400, Uchwindt 500, Fővárosi sör 62, Jura 245, Krausz szesz 110, Karton 140, Pámt 520-525, Unio 17-19, Goldberger 200-205, Cukor 4600-4700, Georgia 800-805, Mezőh. cukor 402-410, Délcukor 875, Cinner 13, Szalámi 35, Ocean 50-51, Püspöki 28, Tokaji 70, Villányi 70, Izzó 960-980, Barssói 530, Dorogi 38, Papir 83, Királyautó 9, Star film 36, Telefon 305-310, Pálfalvi 50-52, Österm. 420.

Faipari vállalatok:

Guttmann 600, Nasic 3600-3875, Hazai fa 280, Vikt. butor 125, Hítelfa 62-64, Merkur 8-85, Zabolai 215-220.

Közlekedési vállalatok:

Adria 2450-2500, Déli 118-120, MFTK 500, Levante 465-470, Nova 189-190, Allamv. 735-740.

320000 korona a buza

A mai terménytözsden az irányzat szilárd. A buza 5000 koronával drágább, egyéb cikkek ára is emelkedett.

Hivatalos árak ezer koronában: 76 kilós tiszavidéki buza 307.5-310, egyéb 306-307.5, 79 kilós tiszavidéki 317.5-320, egyéb 315-317.5, rozs 270-272.5, takarmányárpa 290-310, sörárpa 340-370, zab 255-260, lengeri 250-255, korpa 185-187, a magvak változatlanok.

Zürichi zárlat

Berlin 130.5, Hollandia 214.5, Newyork 578.5, London 2481, Páris 2930, Milano 2485, Brüsszel 2475, Prága 1677.5, BUDAPEST 85, Belgrad 715, Bukarest 315, Bécs 81.55, Szófia 415.

Ferencvárosi sertésvásár: Összes elhajtás 1200. Árak: könnyű 22-23500, közép 23-24000, nehéz 23-24200. A vásár lamvha volt.

A devizaközpont árfolyamai

Napoleon	269300.	—
Amsterd., holl. frt	28850.	29710.
Belgrad, dinár	960.	995.
Bukarest, lei	420.	440.
Brüsszel, b. frank	3330.	3435.
Kriszt., n. kor.	10635.	10955.
London	334050.	344050.
Angol font	334650.	344650.
Kopenh., dán kor.	12690.	13070.
Milano	3345.	3445.
Lira	3375.	3475.
Páris	3945.	4065.
Francia frank	3975.	4095.
Newyork	77900.	80200.
Dollár	78200.	80500.
Prága, szokol	2255.	2330.
Bécs, osztr. kor.	1.0980	1.1310
Szófia, leva	555.	580.
Stockh. sv. kor.	20600.	21220.
Zürich, sv. frank	13465.	13865.

A budapesti tenyészállatvásárt az első napokban megröhitették és az állatok legnagyobb része már elkelt. A horribilis magas árak egvártalan nem befolyásolták a vásárló közönséget. Összesen 470 szarvasmarha volt a vásáron, ebből 209-et adtak el. Átlagosan 80 mm buzát lehet számitani egy szarvasmarháért. A baromfiak ára 100-600 ezer korona között mozogtak.

SPORT

Németyt igazolták a DKASE részére A NyTVE tudvalevően megóvta a DKASE ellen tavaly ősszel 2:1 arányban elvesztett mérkőzését azon az alapon, hogy a DKASE-ban Némety kapus igazolatlanul szerepelt és hogy Kerekes bíró elfogultan vezette a mérkőzést. A kerület el is rendelte a vizsgálót mindkét irányban, azonban az egyik óvási alap az MLSz központi intéző bizottságának szerdán este hozott határozatával megdőlt. Az MLSz ugyanis Némety Istvánt a DKASE részére november 10-ikével igazolta s így most már csak a bírói elfogultságra vona közölgat folyik a vizsgálát, amely előreláthatólag igazolni fogja a mérkőzést vezető Kerekes Gézát.

A DTE labdarúgó szakosztálya pénteken este 8 órakor a Hungáriában lélet tart.

A DMTK tréningje. A DMTK I. és ifjúsági csapata pénteken délután 3 órakor a Dószegi-ut. pályán tréninget tart.

A DMTE közgyűlése. A Munkás Testedző Egyesület 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja a Munkás Otthonban rendes évi közgyűlést, melyre a tagokat meghívja a vezetőség.

Keletiek a vidéki válogatásban. Az MLSz keleti kerületének elnöksége pénteken este 6 órakor fontos ülést tart. Ezen az értekezleten jelölik ki a keleti kerületből a vidéki válogatott-jelölt játékosokat, akik Brüsszelben Belgium válogatottjával fognak mérkőzni. Április 5-én az MLSz Budapestben triálmérkőzést rendez és akkor válogatják ki a vidéki csapat II reprezentatívját.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:
PÉNTEK: A balva szüz.

A denevér ötvenéves jubileuma. A jövő hónap ötödikén lesz ötven éve, hogy Strauss Jánosnak nálunk is nagyon népszerű operette. A denevér, először került színre a Theater an der Wienben. A bécsi újságírók egyesülete, a Concordia, a klasszikus operett félszázados jubileuma alkalmából április második felében díszelőadásban hozza színpadra. A denevér-t, amelynek főszerepei ez alkalommal a legkiválóbb operaénekesek fogják játszani a Theater an der Wienben.

NYILTTÉR

ÉRTESÍTÉS.

Tavaszi ujdonságok

legolcsóbban

FELDHEIM IMRE

posztóházában Kossuth-u. 6. kaphatók.

* E rovatban közöltékért sem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Májér Béla

értékpapirkereskedő
Debreczen,
Piac-utca 42.
(Pannonia-udvar.)

Megbízásokat
tőzsdeidő alatt
is teljesítek.

GÖRCSÖS LAJOS

BATTHYÁNY-UTCA 26.

VILLAMOS SELYEM ERNYŐK
OO KÉSZÍTÉSÉT VÁLLALJA. OO

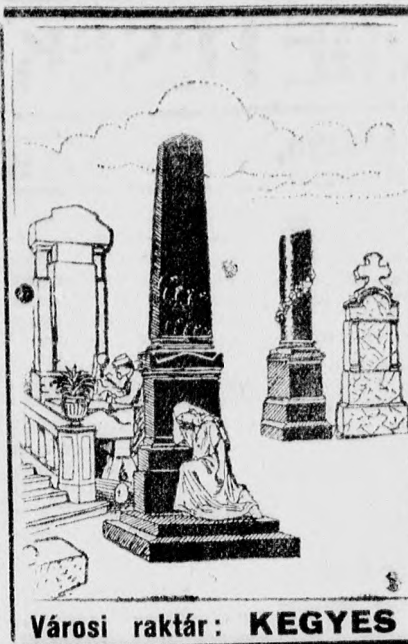
Első Debreczeni

Téglagyár

(Horváth-féle)

a légia elárusítását megkezdte s úgy téglá, mint fedécserep, valamint egyéb építkezési anyagok kaphatók

Deák Ferencz-u. 3. szám alatt.

DEBRECZENI MŰKÖGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánlja
teljesen fagymentes
SIRKÖVEIT.
NAGY VÁLASZTÉK!

Készít:
kutgyűrűt, betoncsövet,
betoncserépet, betonblokkot,
vasbetonkoporsót és cementlapot.
Gyártelep:
Fürdő-utca 2. szám.
Telefon: 10-93.
Városi raktár: **KEGYES FERENC** sirkőüzletében.

Minden gyakorló orvosnak és szigorlóknak nélkülözhetetlen.

Második javított kiadásban

most jelent meg

Jendrassik:

A belorvostan tankönyve

II. kötetete,
alapára 45.-

Szorozatszám 4600+5% felár.

I. kötetete külön is kapható,
alapára 45.-

Kapható

Hegedűs és Sándor r.-t.

könyvkereskedésében.

Orvosi könyvek legnagyobb raktára.

LEGSZEBB

KALAP

LEGOLCSÓBBAN

HERMAN és FRIEDMANN

PIAC-UTCA 10.

3000/1924. II

Árverés

városi birtokok haszonbérbeadására.

F. hó 28-án pénteken délelőtt 9 órakor a városi háza kitanácsstermében a következő városi birtokok bérbeadására utóajánlat kizárásával nyilvános árverés tartatik.

1. Kőudvar nevű városi 365 holdas legelőre a f. évi legeltetési idényre.

2. Sámsoni dombokból megmaradt 79 hold legelőre a f. évi legeltetési idényre.

3. Dohánygyár és dohányraktár előtti gyepes területre a f. évi legeltetési idényre.

4. A Tisza folyó jobbpartján levő 37 holdnak nyilvántartott, a Tisza szaggatásai folytán azonban lényegesen kisebb területre 3 évre. A terület részben szántó, részben legelő, részben füzes.

5. A Tisza balpartján levő 20 holdas füzesre és rétre 3 évre.

6. Salétrom-laktanya háta mögött a Böcskai vasöntőde mellett levő 4575 □-ól területre 12 évre ipartelep vagy faraktár céljaira.

Az árverési és szerződési feltételek a városi tanács gazdasági ügyosztályában megtekinthetők, egyébiránt azok az árverést megelőzőleg felolvasatnak.

Debreczen, 1924 március 18.

A városi tanács.

Merinó Posztókereskedelmi Rt.

Ierakata Piac-utca 49.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek.
Legnagyobb választék férfiszövet különlegességekben.

Kamgarn, Burbery

frack és smoking kelmékben,
kabát lüszterek. Szolid szabott árak.

LINOLEUM ÁRUHÁZBAN

Futószőnyegek nagy választékban. Nyírott nagy szőnyegek minden nagyságban.
különléte gyönyörű virágos, perzsa és parkett mintában
67 cm.-től 200 cm. szélességig minden árra. :: :: ::

LINOLEUM

Duplaágyterítők és függönyök tüll és ettamin anyagból, gyönyörű mintákban nagy választékban
Haas Lipót cégnél Ferencz József-ut 58. Megyeháza mellett. Telefon 9-63.

